І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація "Svoboda", 81-83 Grand St Jersey City, N. J. Тел.: HEnderson 4-0237 УНС: HEnderson 5-8740 Тел. в Ню Йорку: BArcly 7-4125

РІК LXVI. Ч. 224. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 19-го ЛИСТОПАДА 1959 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, NOVEMBER 19, 1959 No. 224. VOL. LXVI.

ГЕРТЕР ВИМАГАЄ ВІД СОЮЗНИКІВ ЗБІЛЬШЕННЯ ВИТРАТ НА ОБОРОНУ ВІЛЬНОГО СВІТУ

Вашингтон. — Під час нарад, що відбуваються в рямцях конференції парляментарних репрезентантів держав НАТО, яка проходить у Вашингтоні, виступив у вівторок дня 17-го. листопада теж державний секретар З'єдинених Держав Америки Крістіян А. Гертер. У своїй промові він звернувся до европейських членів Північно-Атлянтійського Пакту збільшити їхню участь у фінансуванні спільних оборонних зусиль усього вільного світу. Водночас із цим Гертер підкреслив, що цей його заклик до інших держав НАТО не визначає якогось відтягання чи відмови З'єдинених Держав Америки від повної дотеперішньої фінансової підтримки оборонних заходів і влаштувань оборонної системи НАТО. ЗДА продовжуватимуть здійснювати свою дотеперішню підтримку у відповідних для них межах. Мотивував Гертер свій заклик тим, що під сучасну пору господарська ситуація европейських держав видатно поправилася і вони втішаються і високим життєвим стандартом і добробутом і тому теж можуть збільшити свої видатки на спільну оборону. У своїй поромові Гертер висловив теж апель до европейських держав, щоб вони скасували існуючі обмеження імпорту американських товарів і продуктів і допомогли цим З'єдиненим Державам вийти із кризової ситуації в їхньому торговельному балянсі, яка доводить до все більшого вичерпування американських резерв золота. Досі ЗДА мусіли перевести до Европи понад вісім більйонів долярів своїх резерв, щоб могти заплатити европейські імпорти до ЗДА, які видатно і непропорціонально перевищують американські імпорти до Европи. Торкаючись загальної міжнародної ситуації, Гертер заперечив повідомлення, згідно з якими ЗДА хотіли б зменшити оборонні зусилля зогляду на міжнародне відпруження, спричинене буцімто відвідинами Хрущова у ЗДА. Єдиним вислідом цих відвідин є вияв бажання Совєтів дискутувати свобідніше наявні міжнародні проблеми. Відповідаючи на питання учасників конференції, Гертер ствердив, що реченець зустрічі на вершинах буде встановлений дня 19-го грудня ц. р. у Парижі після закінчення поїздки през. Айзенгавера по світі. Досі цей реченець встановляли на другу половину березня, тепер пересувають його на кінець квітня.

Крістіян А. Гертер

УКРАЇНСЬКІ КАТОЛИЦЬКІ ВЛАДИКИ ПРОГОЛОСИЛИ СПІЛЬНЕ ПОСЛАННЯ З НАГОДИ КОНФЕРЕНЦІЇ В РИМІ

Рим. — Усі українські католицькі Владики у вільному світі оприлюднили текст свого спільного послання, виданого з нагоди їхньої конференції, що відбулася в Римі в днях від 12-го до 16-го жовтня цього року. Послання заторкує цілий ряд актуальних проблем Української Католицької Церкви та становить важливий документ і тому, в інтересі наших читачів, передруковуємо його в цілості на іншому місці в цьому числі „Свободи"

НТШ ПЛЯНУЄ СВІТОВИЙ КОНҐРЕС ВІЛЬНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ НАУКИ В 1961 РОЦІ

Ню Йорк. — Тут з поінформованих джерел подають, що Американське Наукове Товариство ім. Шевченка плянує вшанувати 100-річчя смерти свого Патрона в 1961-му році Світовим Конґресом Вільної Української Науки, що мав би відбутись в 1961-му році в Ню Йорку. Справу такого Конґресу обговорювано вже кількакратно на нарадах Президії Американського НТШ і вона дальше є на порядку. Остаточне рішення в цій справі мало бути винесене щойно після дбайливої перевірки усіх можливостей і аспектів такого Конґресу. З уваги на те, що Комітет Українців Канади, виконуючи резолюцію Конґресу Українців Канади з липня ц. р., в порозумінні з Українським Конґресовим Комітетом Америки перевіряє тепер також можливості скликання Світового Конґресу Вільних Українців, не є виключене, що ці два конґреси могли б відповідно достосуватись часом і місцем.

Кулями, бомбами й отрутою ліквідує Москва своїх противників — підкреслюють американські газети

Ню Йорк. — Цілий ряд нюйоркських часописів, як теж і провідних пресових органів в інших американських стейтах, надрукував велику статтю видатного американського кореспондента у Мюнхені, Дейвіда М. Нікола, написану з приводу смерти сл. п. Степана Бандери. Добре поінформований американський журналіст дає в ній огляд боротьби українських незалежників-націоналістів із Москвою і тих безоглядних контрзаходів ,що їх стосує Москва у боротьбі з українським націоналізмом. Він вираховує усіх тих, не тільки українських провідників таких, як гол. отаман Симон Петлюра, полк. Євген Коновалець і тепер Степан Бандера, але й еміґрантських діячів інших національностей, що згинули від московських куль, бомб й отрути. Згадує він і смерть д-ра Лева Ребета, що відбулася в подібних обставинах до замордування Бандери і висловлює здогад, що й вона могла бути наслідком політичного атентату з допомогою отрути. Наприкінці Нікол розглядає різні концепції вбивства сл. п. Степана Бандери і, виключаючи здогад про самогубство та лянсовану Москвою концепцію з Оберлендером, обстоює погляд, що спричинниками смерти Бандери були такі совєтські аґенти.

Демократи пропонують, щоб Труман супроводив Президента в поїздці до 11-ох держав

Оґеста, Джорджія. — Президент Айзенгавер розглядає пропозицію сенатора - демократа Томаса Дж. Дадда, щоб колишній президент Гаррі С. Труман або хтось інший із видатних демократів, взяв участь в поїздці Президента до 11-ох держав. Сенатор Дадд написав в цій справі листа ще в п'ятницю 13-го листопада, і секретар Білого Дому Вейн Говкс заявив, що Президент ще не дав відповіді сенаторові Даддові, ані не порозумівався в цій справі з Труманом, бо ця справа має бути вирішена в найближчих днях. Сен. Дадд назвав між визначними демократами, які могли б супроводити Президента в поїздці по світі ще такі особи: колишній державний секретар Дін Ачесон, Адлей Стівенсон і колишній амбасадор до Індії, а теперішній конґресмен - демократ Честер Бавлс.

Гаррі С. Труман

Хрущов знову нахваляється продукцією атамових ракет

Москва. — Нікіта Хрущов заявив, що найменше одна фабрика в Совєтському Союзі продукує річно 250 далекосяжних ракет із водневими „головками". Хрущов знову погрожував, що коли б хтось заатакував Совєти, то „можемо змести з поверхні землі всіх наших потенціяльних ворогів". Однак тут же Хрущов заявив, що Совєтський Союз дуже радо знищив би всі свої склади ракетної і ядрові зброї, якщо інші держави погодились би піти за совєтським прикладом. Тому, мовляв, існування тієї страхітливої зброї є атутом для мирових зусиль. Хрущов заявив, що завдяки приїздові англійського прем'єра Мекміллена до Москви та його подорожі до Вашинґтону міжнародна ситуація покращала. Що стосується бажання президента Айзенгавера, щоб в американсько - совєтських взаєминах прийшло поліпшення, то — казав Хрущов — небавком буде нагода для сконкретизування такого бажання, — натякнувши, очевидно, на передбачену східньо - західню конференцію „на вершинах". Хрущов виступив з своєю промовою на прийнятті для групи совєтських журналістів з нагоди їхнього з'їзду в Москві, в минулий вівторок 17 ц. м.

АДЕНАУЕР І МЕКМІЛЛЕН РАДЯТЬ НАД СИТУАЦІЄЮ У СВІТІ

Лондон. — Західньо - німецький канцлер Конрад Аденауер прилетів у вівторок зранці з Бонну до Лондону. На залізничій стації Вікторія, куди він приїхав з летовища, привітали його англійський прем'єр Геролд Мекміллен і міністер закордонних справ Селвин Ллойд. Аденауер записався до книжки гостей в палаці королеви та королеви матери й відбув першу двогодинну нараду з Мекмілленом. Вечером відбувся офіційний бенкет в його честь. Першу нараду між Мекмілленом і Аденауером речник англійського уряду схарактеризував, як „легку і щиру". Вона стосувалась головно задуманої найближчої східньо - західньої конференції „на вершинах". Аденауер признав рацію Мекмілленові, що коли на тій конференції мають говорити про найбільші розбіжності між Сходом і Заходом то буде неможливо оминути й промовчати справу Німеччини й Берліну. Тому Аденауер відступив від свого попереднього становища, щоб на конференції „на вершинах" взагалі не говорити про Німеччину, а зосередитись тільки на справі міжнародного розброєння. Проте Аденауер далі стоїть на становищі, що кожне теперішнє порозуміння з большевиками у справі Берліну „погіршить і послабить" позиції Заходу, що він їх має тепер. Тому Аденауер волів би найрадше збереження окупаційного статусу кво в Західньому Берліні. Зрештою, на тій нараді не устійнювано остаточно ані денного порядку конференції „на вершинах", ані її терміну, бо воно має стати предметом спільної наради з президентом Айзенгавером і французьким президентом де Ґолем у Парижі 19 грудня ц. р. За інформаціями преси, на тій перщій англійсько - німецькій конференції Мекміллен виявив острах, щоб існуючий поділ европейських країн на два господарські бльоки — 6-членний Спільний господарський ринок та 7-членний бльок „зовнішніх" країн — не послабив західньої політичної єдности. Аденауер заявив на це, що це не може статися, бо Спільний господарський ринок не є проти нікого виміряний і нікому на Заході не принесе шкоди. Відвідини Аденауера в Лондоні передбачені на три дні. Ділові наради будуть відбуватися частинно в Лондоні, частинно в підміській резиденції англійських прем'єрів, у Чекерсі. За пресовими коментарями, англійський уряд лякався, щоб скрайні праві чи скрайньо ліві англійські кола не влаштували якоїсь демонстрації проти Аденауера, тим паче, що багато англійських газет висловлювались критично про відродження західньо - німецького важкого промислу та початок відбудови німецької армії. Однак найменших зовнішніх виявів публічного невдоволення не було, хоч і не було приязних маніфестацій.

Федеральне бюро погоди передбачає холодну і мокру погоду

Вашингтон. — Федеральне бюро погоди передбачає, що найближчий місяць, це значить від половини листопада до половини грудня буде в більшості стейтів холодніший від нормальної температури для того часу і в багатьох стейтах, головним чином східніх і західніх, буде більше атмосферичних опадів, як звичайно буває. Тільки вузький пояс над східнім узбережжям разом і Флоридою матиме теплішу від нормальної температуру. Те саме буде і в Каліфорнії, а врешті стейтів буде холодніше як нормально буває, а в середніх і північно-середніх стейтах буде температура на багато нижча від нормальної. На сході і заході буде більше дощу і снігу, а в середніх стейтах атмосферичні опади в найближчих чотирьох тижнях мали б бути нормальні для цього сезону. Мороз вже надходить із заходу і 18 листопада температура в Ню Йорку впала до 21-го ступня, як показував термометер в 5-ій годині ранку.

ПОМЕР СТЕПАН НИКІЛЬЧУК У СУДБУРАХ, ОНТ.

Судбури, Онт. — Тут помер Степан Никільчук, член-основник філії УНО в Судбурах основник Кооперативи Кредитової Спілки, довголітній голова філії УНО, а останньо її почесний голова, та член УНСоюзу і голова Контрольної Комісії 439-го Відділу УНСоюзу в Судбурах. Помер внаслідок удару серця тільки місяць після смерти своєї дружини, якої втрати не міг пережити. Покійний ще недавно був активний у громадському житті, та багато допомагав місцевому відділові УНСоюзу в ювілейній членській кампанії. Він походив зі Стецеви, пов. Снятин, Західня Україна.

Громада в Джерзі СиIі відзначила роковини Мазепи

Джерзі Сиіі, Н. Дж. — В неділю 15 листопада відбулася тут Святочна Академія, присвячена 250-літтю Визвольного Чину Гетьмана Івана Мазепи. Академію улаштував окремий Ювілейний Комітет міст Джерзі Сиіі і Байону, під протекторатом Філії УКК в Джерзі Сиіі. Програму Академії розпочав вступним словом голова місцевої філії УКК п. Антін Шаран. Співав хор „Гомін" з Байону під дириґентурою М. Кормелюка. Деклямувала пластунка Мотря Малюца і юна сумівка Марія Гаврилюк. Зі сольоспівами і дуетом виступили відомі солісти Ганна Шерей і Лев Рейнарович, яким акомпаніювала п. Калина Чічка - Андрієнко. З мистецькою рецитацією виступив артист Євген Курило, який крім „Думи" Івана Мазепи рецитував уривок поеми Петра Савчука „Гетьман Мазепа", що саме вийшла з друку і виголошена була перед публікою перший раз. Головними точками Академії були дві промови, а саме: в українській мові промовляв проф. Павло Савчук, в англійській відомий приятель українців комишенер Джеймс Морей. Промову проф. Савчука ілюстрували деклямаціями відповідних поезій Лідія Підгорецька й Ігор Цьолко з Пласту, та Надія Поточняк і Володимир Бура зі СУМА. Комишенер Морей вліті відбув поїздку до Совєтського Союзу, побував в Києві і свою промову нав'язав до цієї поїздки. Він звернув увагу, що битва під Полтавою мала і має значення не тільки для України, але для всього світу, так само і гетьман Мазепа належить не тільки українцям, але світові і людству. Ідеї не можна вбити кулею, тому хоч битва під Полтавою була програна — ідеї, за які вона велася, є завжди живі. 250 років віддалення в часі і 5 тис. миль у просторі в нічому не зменшили перед нами великости чину Мазепи.

Совєти й ЗДА не можуть погодитись щодо Комісії ОН для сферичних просторів

Об'єднані Нації. — Американський амбасадор в ОН Генрі Кебот Ладж і совєтський амбасадор Василій Кузнєцов відбули довшу розмову на тему покликання до життя постійної Комісії Об'єднаних Націй для мирного користування міжплянетними просторами, але з тієї розмови не вийшло нічого позитивного. Кузнєцов настоює, що та Комісія була зложена на принципі „паритету" західніх і комуністичних членів із деякими „пливкими" членами з-посеред невтральних країн. Ладж покликується на факт правильного функціонування теперішньої тимчасової Комісії ОН для цієї справи, дармащо в її складі західні країни мають більшість. Кузнєцов хоче, щоб прецеденс із покликанням до життя на базі „паритету" 10-членної Комісії для справи міжнародного роззброєння був застосований також в цьому випадку, але ж ту Комісію покликали на власну руку 4 великодержави, не спитавши раніше згоди ні думки в Об'єднаних Націй. Крім цього, Кузнєцов хоче, щоб та постійна Комісія ОН для міжплянетних просторів була мала, кількачленна, а Ладж мусить рахуватися з думкою теперішніх 15-х членів Тимчасової Комісії, які хочуть належати туди й надалі.

Японський амбасадор остерігає вільний світ проти економічної офензиви СССР

Ню Йорк. — Японський амбасадор до ЗДА Генґо Сузукі промовляв на конвенції Ради Закордонної Торгівлі і казав, що відповідальні люди за економічну політику у вільному світі в найближчих роках мусять поважно думати про те, щоб припинити економічну офензиву комуністичного блоку, яку комуністи мабуть поведуть незабаром дуже прискореним темпом. „Не сміємо недоцінювати серйозности комуністичного виклику, казав амбасадор, бо комуністична система через свою диктаторську контролю над робітництвом може краще використовувати капітал як вільний Захід. Комуністи можуть також тримати консумпцію на низькому рівні, і тим способом збирати капітали та розбудовувати військову силу". Комуністичні країни перевели індустріялізацію в себе, а тепер заповіли, що хочуть збільшити і поширити торгівлю з вільним світом, головно з недорозвиненими державами, яким хочуть також і технічно допомагати. Сузукі підтримав державного секретаря Гертера в тому, що інші країни не можуть тепер вести неприхильну до ЗДА торговельну політику. Те саме відноситься і до дискримінаційної політики деяких держав у відношенні до Японії.

Совєти знову критикують Гаммершилда за становище у справі Ляосу

Об'єднані Нації. — Совєтська делегація при Об'єднаних Націях проголосила вже другу заяву з гострою критикою генерального секретаря Даґа Гаммершилда за його становище до справи Ляосу. Ця друга декларація прийшла наступного дня після викликання Гаммершилдом до Ляосу, де він тепер перебуває, репрезентанта ОН в Женеві, фінського дипломата Сакарі Туоміоя. Нова совєтська заява повторяє попередні закиди майже однаковими словами, а саме, що втручування Гаммершилда до відносин в Ляосі може тільки „скомплікувати тамошню ситуацію" та що він прикривається ніби-то дослідом економічної ситуації в Ляосі для сприяння західній політиці супроти Ляосу. — Тим часом, як повідомляють газети, разом із названим фінським дипломатом, що належить до европейського Секретаріяту ОН з осідком в Женеві, до Ляосу відлетів, як його асистент, арґентинський економіст Карльос Дабезіес.

Об'єднані Нації були знову тереном арабсько-жидівських суперечок

Об'єднані Нації. — У четвертому дні дебати на Політичній Комісії Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй над справою одного мільйона арабських втікачів із Палестини ще з 1948-го року, коли між новопосталою ізраїльською державою і її арабськими сусідами велася завзята війна, — словесні переправи між делегатами Ізраїлю й арабських держав дійшли до такої натуги, що головуючий на Політичній Комісії Чарльз Т. О. Кінґ з Ліберії перервав засідання до наступного дня. Ливанський делегат Надім Дімешкі називав Ізраїль „терористичною і мілітаристичною організацією", яка дісталась в склад Об'єднаних Націй „обманом". Він казав, що арабські втікачі з Палестини є власниками 90% нинішньої території Ізраїлю і обов'язком Об'єднаних Націй є стягнути з Ізраїлю те, що належить втікачам. Ізраїльський делегат Майкел Комай протестував, щоб арабські країни називали Ізраїль „сіоністичною бандою" та оскаржував арабські держави, що вони свідомо не хочуть конструктивно розв'язати проблему арабських втікачів і використовують нужду мільйона своїх земляків задля антиізраїльської демагогії.

Ніксон веде перед між 8-ма кандидатами на президента

Ню Йорк. — Директор Дослідчої Компанії Ґеґеґен — Фредерік Ґеґеґен, перевів опитування між майбутніми виборцями і ствердив, що найбільшою популярністю втішається віце-президент Ричард М. Ніксон між всіма кандидатами, а між демократами найбільше прихильників має сенатор із Массачусетс Джан Ф. Кеннеді. Опитування обіймали по кілька запитів, і запитувані могли з різних становищ оцінювати майбутніх кандидатів. І так 43.5 вісотків мають довір'я до Ніксона; 42.5% гадають, що він має потрібний досвід і самостійність в розв'язуванні критичних проблем; 22.5% відсотка переконані, що Ніксон цікавиться проблемами безробіття, має сильний характер і зрозуміння для інших людей. Але 27.5 відсотків запитуваних вважають, що Ніксон є еґоїстом і занадто „професійним політиком", а 23.5% не люблять його за велику амбіцію. Рокефеллер вирізняється між більшістю кандидатів з обох партій, але має також забагато неґативних прикмет в оцінці запитуваних. Виборці бояться, що він не має досвіду в закордонних справах і що був би занадто „під впливом багатіїв і мільйонерів".

● **Командування військ Об'єднаних Націй** у Південній Кореї в спільній з комуністами Комісії для зберігання перемир'я заявило протест проти будування комуністами — всупереч постановам перемиря — воєнних фортифікацій вздовж демаркаційної лінії. Комуністи протест відкинули і не дозволили закидів перевірити.

Альжирсько-французькі мирові контакти почнуться на терені ОН

Об'єднані Нації. — З Тунісії виїхала до Ню Йорку делеґація мусульманських альжирських націоналістів, щоб бати в ОН над скаргою азійсько-африканських країн проти Франції за її політику в Альжирі. У склад тієї делеґації входять міністри тимчасового екзильного уряду Альжиру, міністер фінансів Ахмед Франсіс і міністер для північно-африканських справ, Абдельхамід Мехрі. Разом з ними прибуде до Ню Йорку видатний арабський адвокат Ахмед Буменджель та зв'язковий делеґації з зовнішнім світом. Альжирським обсерватором в Об'єднаних Націях є міністер інформації у тому тимчасовому революційному уряді Ахмед Язід. За твердженням преси, альжирські націоналісти будуть старатися нав'язати перші контакти з французами саме на терені Об'єднаних Націй, бо, мовляв, в Ню Йорку куди легше зробити це, ніж в Рабаті, Тунісі чи в Парижі. Альжирським націоналістам буцім-то залежить передусім на перевіренні, хто з ними переговорював би у Парижі, щоб відповідно достосувати й власну делеґацію. Зрештою, більшість альжирських націоналістів рішена прийняти запрошення де Ґоля, а тільки міністер закордонних справ в екзильному уряді, Лянім Дебаджіне, який перебуває постійно в Ливані стоїть в непримирній опозиції.

В АМЕРИЦІ

● **Колишній державний секретар Дін Ачесон** заявив на пресовій конференції у Вашинґтоні, що уряд президента Айзенгавера, замість вести активну політику, почав політику мандрівок по світі, яка не дасть жадних наслідків, як не принесла нічого доброго візита Нікіти Хрущова. „Коли уряд не знає, що має робити — сказав Ачесон, — тоді Президент вибирається в мандрівку".

● **Секретар Білого Дому,** Вейн Говкс заявив, що президент Айзенгавер, очевидно почуває себе дуже добре, коли лікарі дозволили йому відбути 20,000-милеву подорож по Европі, Азії й Африці в грудні ц. р. Цю заяву склав він тому, що пані Айзенгавер у розмові в крамниці в Оґесті, Джорджія, сказала, що на її думку, Президент не повинен вибиратися в цю подорож, бо „це забагато для нього".

● **Колишній провідник** республіканської меншости в Сенаті, сенатор Вільям Ф. Новленд заявив журналістам, що губернатор - демократ Каліфорнії Едмунд Бравн буде дуже сильним кандидатом на Президента в 1960 році, і тому інші кандидати, які гадають, що Бравн виступатиме тільки як „улюбленець" свого стейту, можуть дуже розчаруватися на номінаційній конвенції. Новленд передбачає, що республіканським кандидатом буде віце-президент Ричард М. Ніксон.

● **Старший брат Президента,** Едґар Айзенгавер, правник в Такомі, Вашинґтон, заявив, що він підтримує віце - президента Ричарда М. Ніксона, як кандидата на президента в 1960 році. При цьому він додав, що бере до уваги тільки двох республіканських кандидатів: Ніксона і Рокефеллера. На думку Едґара Айзенгавера, Ніксон заслужив собі важкою працею на те, щоб бути кандидатом на президента.

● **Нюйоркський губернатор** Рокефеллер, промовляючи на зборах робітничої організації в Боффало, Н. Й., сказав, що проблему механізації праці можна розв'язати, підносячи рівночасно економіку країни, щоб таким чином дати працю робітникам, які втратять працю внаслідок автоматизації виробництва.

У СВІТІ

● **Совєтським і закордонним** журналістам у Москві Лі Освалд, недавній американський моряк, заявив, що він вирікся американського громадянства і прийняв громадянство совєтське тому, що від 15-го року життя, коли прочитав „Капітал" Маркса, захоплюється комунізмом. Освалд признав, що його мати в Америці напевне не схвалює його вчинку.

● **750 делеґатів** від совєтських часописів на своєму першому за час існування Совєтського Союзу з'їзді в Москві створили свою станову організацію на чолі з 20-членною Радою. Головою ради обрано Павла А. Сатюкова, редактора московської „Правди". Між 20-ма керівниками нової організації є й Алексєй Аджубей, редактор „Ізвєстій", зять Хрущова.

● **Коло 1,000 англійських** адвокатів з своїми родинами плянують масовий приїзд до Америки на конґрес американських адвокатів, що відбудеться в днях 29 серпня — 2 вересня наступного року. Після того вони гремільно від'їдуть до Оттави (Канада) на конґрес правників британського Комонвелту.

● **Вдова убитого цейльонського прем'єра** Бандаранайке, 45-річна Сірімаво Бандаранайке, заявила, що кандидуватиме до парляменту на місце, яке звільнилося з смертю її чоловіка. Прем'єра Бандаранайке застрелив 25 вересня ц. р. будійський монах-знахур на знак протесту проти введення в цейльонські шпиталі західніх лікарів і західньої системи лікування.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundaydays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N. J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917. — authorized July 31, 1918.

Передплата: На рік — $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. — В Джерзі Сити і закордоном: На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. — Для членів У. Н. Союзу, чоловіків і жінок, — 65 центів місячно. — За кожну зміну адреси платиться 10 центів. Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25.—Jersey City and Foreign Rates:: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65c.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Адреса: SVOBODA", P.O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

Аденауер у Лондоні

Приїзд у минулий вівторок до Лондону західньо - німецького канцлера Конрада Аденауера — це подія, яка відразу породжує рефлексії на тему змінливости міжнародних відносин. Від 7-го травня 1954 року, дня беззастережної капітуляції Німеччини, минуло 14 років. Межовими стовпами на тому 14-річному шляху була Потсдамська конференція (17 липня — 2 серпня 1945), яка поділила Німеччину на чотири окупаційні зони; проголошення Німецької Федеративної Республіки (23 травня 1949); підписання з нею миру західніми державами (26 травня 1952); врешті прийняття її до Організації Північно - Атлантійського пакту — НАТО (23 жовтня 1954). Можна сперечатись, чи це довгий чи короткий час у всесвітній історії, але ж 14 років було досить, щоб буквально з руїн і згарищ відбудувалась і зацвіла нова, хоч значно поменшена і все ще поділена німецька держава, одна з країн із найсильнішим промислом, найвищим добробутом, найтривкішою валютою та щораз більшою повагою у світі.

А символом цього „чуда" є постать Конрада Аденауера, 85-річного лідера, який став канцлером 15 вересня 1949 року і від того часу стоїть при кермі. Для німців він той „Старий" — „Дер Альте", погляди якого стільки вже разів виявились правильними. То-ж він може промовляти авторитетно в імені 50-ох мільйонів німців Західньої Німеччини ,ба навіть 18-ох мільйонів німців з-під совєтської влади, як мало котрий інший демократичний лідер в імені своїх земляків. Він приїхав до Англії, щоб устійнити спільну політику супроти Совєтів, щоб з'ясувати й узгіднити розбіжності між німецькою та англійською економічною політикою і щоб розвіяти залишки недовір'я, яке не могло безслідно зникнути протягом 14-ох років. Але заява англійського прем'єра, напередодні його приїзду, що Німеччина є „партнером і союзником Англії" вказує напрямок, в якому будуть розвиватися дальші англійсько - німецькі взаємини: по лінії спільної оборони вільного Заходу проти загрози зі Сходу і спільних зусиль, щоб розв'язати проблеми, створені й заплутані Совєтами. Між Аденауером і Мекміллeном нема любови. Але взаємини між народами базуються не на сантименті, а на свідомості державного інтересу.

Відвідини Аденауера в Лондоні — це одна показова лекція державницького розуму англійських і німецьких політиків. Вчора були вороги — нині партнери і союзники — бо так вимагає спільний інтерес в змінених умовинах.

Порторіканці і комунізм

Вересневі відвидини Хрущова у ЗДА комуністичні партії Америки і інших країн, керовані Москвою, використали не тільки на розгорнення широкої просовєтської пропаганди серед загалу громадянства, але й на посилення підривної роботи, спрямованої на знищення існуючого державного і суспільного ладу. Особливо посилили комуністи свою підривну роботу в південно - американських країнах, зокрема в Порто Ріко, як також серед численної порторіканської іміграції в ЗДА.
грації.

Переслухання, започатковані палатною комісією в справах антиамериканської діяльности з Ню Йорку і в столиці Порто Ріко Сан Хуані, виявили незаперечно, що комуністичні агітатори члени численних порторіканських клюбів, рекрутуються не тільки з-поміж порторіканців, але й з-поміж осіб російського та іншого східньо - европейського походження. Вони відкрито агітують проти „американських імперіялістів", які, мовляв, поневолили Порто Ріко обернувши його в свою колонію. Зізнання свідків розкрили, що комуністи використовують для антиамериканської пропаганди не тільки злиденні умовини життя певної частини порторіканської іміграції, яка не вміє чи не бажає створити собі кращих умовин, але й причиняються своєю пропагандою ненависти і незадоволення до зростання злочинности серед порторіканців.

Переконливе вияснення комуністичним порторіканським і не-порторіканським конспіраторам і агітаторам, які здебільша відмовилися відповідати на ставлені їм питання ,дали представники палатної комісії конгресмени Тюк і Шерер, заявивши, що і вони й інші члени Конгресу готові кожної хвилини признати незалежність для Порто Ріка, і тим заощадити З'єдиненим Державам величезних коштів і труднощів з іміграцією із тієї країни, але суть в тому, що 80% населення Порто Ріко незалежности не хоче, воліючи користати з американської опіки у себе і з високої життьової стопи у ЗДА.

Голос народу

Редакція „Свободи", запляновувавши ряд змін у доборі матеріялів та їх оформленні на сторінках щоденника, взяла на увагу, зокрема, необхідність віддати якнайбільше місця на голоси читачів, листи до редакції і подібні можливості знайомити своїх читачів з публічною опінією, як і дати їм самим нагоду висловлювати цю опінію.

Треба признати, що досі в цьому відношенні справа не виглядала найкраще. Вистачить прочитати звідомлення з наших конгресів, з'їздів, імпрез, і ми побачимо, що лише обмежене коло тих самих осіб обговорюють наші суспільні проблеми. На зібраннях майже завжди бракує часу на дискусії. Інша справа, що самі публічні дискусії у найкращому інтересі нашого суспільного життя і української визвольної справи взагалі — добре прислухатись до публічної опінії і цю опінію, в потребі, мобілізувати й виробляти. Ми глибоко переконані, що ніщо краще не може причинитись до розв'язки цілого ряду наших актуальних політичних, організаційних, виховних, економічних і подібних проблем, як найширший обмін думками, а для цього немай ширшого форуму, як сторінки найбільш поширеного щоденника .

Очевидно, не всі голоси читачів і листи до редакції можна друкувати. На це немає фізичних можливостей в газеті на чотири сторінки. Але багато таки можна використати, зокрема тоді, коли читачі матимуть на увазі обмеженість місця і будуть висловлюватись якнайкоротше. До найактуальніших наших проблем, в яких потрібно публічної опінії належать такі справи, як плянований Світовий Конгрес Українців, 100-річчя з дня смерти Т. Шевченка, що припадає на 1961-ий рік, сезон всебічної громадської активности і цілий ряд наших „вічних" проблем, як виховання, українська мова, школи, народні доми і т. д. А втім, також і на сторінках „Свободи" обговорюватиметься щоденно бодай одну з таких наших проблем.

„Свобода" у новому оформленні приділить в межах своєї спроможности, максимальну увагу голосові народу, бо ж відомо, що нарід — наймудріший.

НА ТЕМИ ДНЯ

ПРО ОДНУ ДРІБНИЦЮ

Цим разом хочемо звернути увагу на одну річ, до якої люди на Україні так звикли, що вона, ця річ, справді проходить непомітно.

Наприкінці вересня ц. р. в Києві відбулося свято вручення ордена Леніна Київському університетові ім. Тараса Шевченка. Вся українська совєтська преса відзначила це свято, подавши його перебіг, зміст промов і ін. От власне на початку цього свята відмітимо одну деталь рутинного порядку.

Свято відкрив промовою перший секретар ЦК КПУ Підгірний, в якій привітав усіх з високою нагородою від імени Центрального Комітету КПУ, Верховного Совєту і уряду Української Совєтської Республіки.

Отож,. розберімося в цих рутинних і звичних формулах.

Українські партійці віддавна твердять, що Совєтська Україна є суверенною і самостійною державою, вільною і самостійною державою, вільною серед вільних, рівною між рівними в Совєтському Союзі. Припустімо, що це так, тоді державними установами Совєтської України є її Верховний Совєт (парлямент), на чолі з Олександром Корнійчуком і уряд (виконавчий орган) ,на чолі з Нікіфором Кальниченком. Крім цих двох установ, яким конституція УССР надає першорядне право виконувати державні функції, існують ще й підрядні установи, які носять назву „державні" ,а саме Держплан, Держбуд тощо. І Київський університет носить також назву „державного" Університету. Це нормально.

Одначе, Підгірний у своєму привітанні на першому місці ставить Центральний Комітет компартії України, а після нього — Верховний Совєт і уряд. Виходить, що Верховний Совєт і Уряд УССР передали свої повновласті ЦК КПУ, хоч про це передання нема ніде юридичного сліду, себто нема ніде жадного пункту про це в конституції УССР, нема жадного декрету чи постанови. На ділі виходить, що ЦК КПУ ставить себе понад державні установи Української Совєтської Республіки і являє собою якусь супердержавну установу.

А коли взяти до уваги ще й той факт, що Центральний Комітет компартії України є нічим іншим, як звичайною філією Центрального Комітету компартії Совєтського Союзу, то постає законне питання: що ж тоді лишається від так голосно пропагованої суверенности і самостійности з її так званими „державними" установами, як Верховний Совєт, як Уряд з міністерствами?

Повторимо, що навіть конституція УССР — її основний закон — не має жадної статті про те, що ЦК КПУ є понаддержавною установою Української Республіки, установою, яка мала б право — законно й незаперечно — говорити в імені українського народу і його „державних" установ — Верховного Совєту і Уряду.

Таким чином згадана хронікальна дрібничка ще раз розкриває облудну суть режиму, що панує над українським народом. Ніяка діялектика неспроможна пояснити фактичного стану речей. Так було — так є! Ще один доказ, що Україною керує компартія, а всякі Верховні Совєти і уряди Кальниченка із зовнішньою суверенністю — то лише бутафорія для замилювання очей.

М. Ковальський

ЗУСТРІЧ З ЗЕМЛЯКАМИ ІЗ УССР

Минулої неділі в Ню Йорку група українців пішла по обіді до світової слави Метрополітен - музею на 5-ій Евню. Після оглядин саркофагів та гробниць староєгипетських жерців і фараонів, ми піднялися на перший поверх, де радують очі й серце Ван Дейк і Ван Гоґ, Ботічеллі і Гоя... Навколо нас лунали різні мови світу: там ішла родина арабів, з іншого боку — група з Туреччини, велика група екскурсантів із Південної Америки; біля італійських майстрів пензля говорили, немов наспівуючи, італійці. Було прикро, що ні одного нашого майстра образотворчого - мистецтва не знайшли ми в залях музею. Зате доля послала нам іншу знахідку.

У відділі імпресіоністів ми раптом почули російську мову: вона лунала з уст провідника групи приблизно з 20 осіб, виключно чоловіків і всіх, як один, зодягнених у благенькі костюми з широченними штаньми-вітрилами. На наше запитання, чи це група із СССР, хтось відповів по-російському: „Ми совєтскіє турісти". На друге запитання молодий чоловік пояснив, що вся група складається з інженерів і техніків; що їх більше цікавлять американські машини, ніж цей музей, і що вони „такоє уже віделі" вдома. Біля нас зібралася, мабуть, половина совєтської групи; гід спинився і голосно запитав: „Что там случілось"?.

Довідавшись, що ми — українці, політичні еміґранти, більшість швидко відійшла до провідника, і біля нас залишилось троє-четверо. Говорили дуже чемно і ввічливо (напевне дістали таку директиву) ,навіть коли один із них, молодик, сказав „Значит, ви — націоналісти"... Він з гордістю додав, що він — русский, що ми напевно чули про „спутніків".

— Про спутників ми знаємо. А чи є у вашій групі українці?

Співрозмовник показав нам рукою на середнього віку людину, типового українця з вигляду. Він напевно чув нашу розмову, однак тиснувся до провідника. Тепер же, коли ми підійшли до нього, вже не було вибору, і на запитання, чи він — українець, гарною українською мовою відповів: „Так, я з Києва, а ви ж хто?"

Ми на хвилинку зупинилися. Провідник із групою поволі відходив до іншої картини. До нас приєдналися двоє москвичів, напевно „відповідальних" за політичну сторону туристів. Вони не встрявали в розмову, але слухали, і це явно бентежило земляка; та й ми мусіли шанувати і розуміти його становище. Виявилося, що земляк — із Києва. Працює в Дарниці на одному зі заводів „техніком біля складних машин". Переповімо те, що нам устиг сказати земляк.

— Тепер у нас уже не так, як було за того...

— Як було за Сталіна? — підказали ми.

— Атож... Тепер більше товарів з'явилося...

— Тут товарів ще більше. Ми — політичні еміґранти.

— А я думав, що ви вже стали того... американцями, вже й мову свою забули.

— Не лише не забули, а ось із нами син пані К., дванадцятирічний хлопчик, дуже добре володіє українською мовою. Чи є вдома зміни в політичному становищі?..

— Бачите, — відповів технік, — я займаюся механікою. Та можна сказати, що ми будуємо комунізм, і у нас є свобода. Хрущова можна лаяти прилюдно, скільки влізе на кожному розі, і нічого не буде. Це вже не так ,як було за отого чорта. Мені відомо, що в тюрмах тепер сидять тільки кримінальісти, а політичних немає. Повипускали дуже багатьох.

— Але ж недавно знову були суди над „українськими буржуазними націоналістами"...

— Я про це не чув. Ну, як хто продасться — треба й судити. Хто шкодить будувати комунізм...

— Дорогий земляче, „буржуазні націоналісти" в Україні на власні очі, мабуть, ні одного буржуя не бачили. І ми нічого спільного тут, за кордоном, із буржуями не маємо. Ми тільки любимо Україну і не хочемо, щоб хтось душив наш народ. Ви кажете, що будуєте комунізм? Може вам відомо, що Маркс і Ленін .вчили про зникнення національних мов при комунізмі?

Наш співрозмовник несподівано випалив:

— Та що ви дурниці говорите! Це вам тут таке наговорили! — У нього виразно забриніло щось у душі. — Ось візьміть собі на згадку з України поштівку. Бачите, все на звороті написано по-українському. Це вас тут обкручують і гнітять. Думаєте, ми не бачимо, що тут — нерівність?

Один із наших „нюйоркчан" запитав, скільки заробляє середній робітник. Відповідь була: 600 - 800 карбованців. На друге запитання: скільки заробляє наш співрозмовець, відповідь була: 2,500 карбованців, як технік.

— Тоді, дозвольте, — втрутилась одна із наших пань, — про який комунізм і рівність в СССР ви говорите? Як тут, так і там, робітник заробляє одно, а технік — інше... Ми працюємо тут всі робітниками, але гляньте на наш одяг і на ваш, техніка... — Справді, одягом ми різнилися, як і політичними думками. Щоб вийти з скрутного становища, наш земляк знову сказав, що він не цікавиться політикою, що він за комунізм і т. п. Двоє московських наглядачів збоку переможно посміхалися: людина була залякана імперією, імперською компартією.

На честь земляка, однак, треба додати, що він не закликав повертатися „в рай", а вкінці побажав здоров'я хлопчикові із нашої групи і всім: „Доброго вам завжди здоров'я, земляки! Щасливо залишатися!" І він з своїми двома мовчазними „партнерами" поспішив наздогнати туристичну групу.

П. Л.

ПАСТИРСЬКЕ ПОСЛАННЯ українських Владик

З НАГОДИ ЄПИСКОПСЬКОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ, ВІДБУТОЇ В РИМІ

В ДНЯХ 12-го — 16-го ЖОВТНЯ 1959 Р.

✠ КОНСТАНТИН БОГАЧЕВСЬКИЙ
Божою Милостю і Благословенням Апостольського Престолу
Архиєпископ-Митрополит Филаделфійський
Українців Північної Америки

✠ МАКСИМ ГЕРМАНЮК
Божою Милостю і Благословенням Апостольського Престолу
Архиєпископ-Митрополит Вінніпезький
Українців всієї Канади

✠ ІВАН БУЧКО
Божою Милостю і Благословенням Апостольського Престолу
Архиєпископ Левкадійський, Апостольський Візитатор
Українців у Західній Европі

✠ АМВРОЗІЙ СЕНИШИН
Божою Милостю і Благословенням Апостольського Престолу
Єпископ Стемфордський

✠ НІЛЬ САВАРИН
Божою Милостю і Благословенням Апостольського Престолу
Єпископ Едмонтонський

✠ ІСИДОР БОРЕЦЬКИЙ
Божою Милостю і Благословенням Апостольського Престолу
Єпископ Торонтонський

✠ АНДРЕЙ РОБОРЕЦЬКИЙ
Божою Милостю і Благословенням Апостольського Престолу
Єпископ Саскатунський

✠ ГАВРИЇЛ БУКАТКО
Божою Милостю і Благословенням Апостольського Престолу
Єпископ Северіянський, Адміністратор Крижевацький

✠ ІВАН ПРАШКО
Божою Милостю і Благословенням Апостольського Престолу
Єпископ Зігрітанський, Апостольський Екзарх
Українців в Австралії

✠ ПЛАТОН КОРНИЛЯК
Божою Милостю і Благословенням Апостольського Престолу
Єпископ Кастрамартійський, Апостольський Екзарх
Українців у Німеччині

✠ ЙОСИФ ШМОНДЮК
Божою Милостю і Благословенням Апостольського Престолу
Єпископ Зевгмійський, Помічник Филаделфійський

✠ ЙОСИФ МАРТИНЕЦЬ
Божою Милостю і Благословенням Апостольського Престолу
Єпископ Судацький, Помічник Ординаріяту
для Українців у Бразилії

Високопреподобному і Всечесному Духовенству й вірним наших Епархій Мир у Господі й Архиєрейське Благословення.

Високопреподобні і Всечесні Отці, Дорогі в Христі Браття й Сестри!

Із Вічного Міста Риму, де ми зібрались на нашу чергову Єпископську Конференцію, щоб тут, у столиці католицького світу, близько Святішого Отця й Верховного Пастиря Вселенської Церкви Христової відбути наші наради щодо потреб нашої Церкви поза межами нашої Батьківщини по всіх краях нашого поселення чи скитальщини, відзиваємося до вас, Браття й Сестри, оцим нашим спільним пастирським листом. Хочемо поділитися з вами всіма нашою журбою про запевнення вічного спасення ваших безсмертних душ, нашими змаганнями за ваше дочасне й вічне добро, нашими радощами й смутками, що так тісно пов'язані в нинішніх лукавих часах.

1. Наша перша Єпископська Конференція в Римі під проводом слуги Божого Митрополита Андрея в 1929 році.

Минає саме тридцять років, що заготіють важливими подіями в світі і в Церкві, від тієї хвилі, коли в тому самому Богоспасаємому Вічному Місті Римі, при Петровій Скалі, зібралися вперше за час довгої історії нашої Церкви українські Єрархи, щоб у журбі про добро повіреного собі стада нарадитися спільно над справами, важними для всієї української спільноти, незалежно від її теперішнього поселення. За той час відбулася ще одна наша Єпископська Конференція в Римі в 1932 році, а по останній страшній світовій війні в дуже вже змінених обставинах ми, ваші Церковні Єрархи, що найшлися у вільному світі, відбули наші три чергові Єпископські Конференції; першу у Вінніпеґу в Канаді в 1957 році, другу в Торонті в Канаді восени 1957 року, а третю в Филаделфії в Америці в 1958 році, але, на жаль, без участи наших Церковних Єрархів із Рідного Краю, бо вони як найліпші Пастирі остались по другому боці т. зв. залізної заслони під тяжким, безбожним московсько-большевицьким ярмом серед жорстокого переслідування за Христа й Церкву святу.

Величезна більшість наших світлих Попередників, що були учасниками першої римської конференції в 1929 році, враз з її незабутнім Предсідником Слугою Божим Андреєм Шептицьким нині вже у вічності і тільки з небесних висот глядить на нас і заступається за нами перед престолом Божого Милосердя, щоб випросити в Бога всіх потрібних благодатей для нас, ваших теперішніх Пастирів, і для вас, їхніх колишніх овець.

2. Беатифікаційний процес слуги Божого Митрополита Андрея.

Зокрема відчуваємо, що Слуга Божий Митрополит Андрей приявний між нами не тільки духом у цьому Вічному Місті, але немов цілим своїм життям та богоугодними ділами, що їх саме під цю пору розглядає уважно римський трибунал у зв'язку з започаткованим процесом над його прославою на землі й піднесенням на вівтарі вселенської Церкви. За нашим відомом і нашим благословенням піднято всі конечні людські зусилля, щоб належно представити богоугодне й повне заслуг життя Слуги Божого Митрополита Андрея до розгляду Священної Конґреґації Обрядів для перевірки всіх його творів і письм, та й для ствердження геройчности його чеснот, згідно з церковними приписами про беатифікацію й канонізацію Божих Слуг.

Ми знаємо, що Святіший Отець Папа Пій XII в своїй пам'ятній промові до Настоятеля і питомців Української Папської Семінарії ім. св. Йосафата в Римі (дня 14. листопада 1952 р.), згадуючи, з найвищими похвалами про Слугу Божого Митрополита Андрея, додав ці пам'ятні слова: „Його ім'я останеться на завжди благословенне в Христовій Церкві, що збереже згадку про його гарячу ревність за спасення душ і про його постійну відвагу в обороні свого народу". Той самий Святіший Отець в 1954 році, тобто в десятиріччя по смерті Митрополита Андрея зволив погодитись на започаткування беатифікаційного процесу і ми маємо надію в Бозі, що цей процес буде успішний. Правда, цей процес потриває довго, бо дослід широкої діяльности Великого Митрополита вимагає часу й немалих трудів, а при цьому й немалих коштів. Але понад усе вимагається видимого знаку з неба, щоб милосердний Господь схотів дати знак Свого уподобання для Слуги Божого Митрополита Андрея, а це вже була б особлива велика Божа благодать для нас усіх. А що Божу благодать можна собі виблагати в Бога постійною й покірною молитвою й жертвою, тому й взиваємо всіх вірних Українців, щоб неустанною молитвою старались випросити в Бога прославлення Свого Слуги Андрея ще й на землі, тобто, щоб за Його заступництвом дялись такі чуда, що дозволили б Нашій Церковній Владі поставити Слугу Божого Андрея на престолі і на зразок до наслідування його геройських чеснот. Маємо надію, що сподобається Божому Провидінню дати нам ту бажану благадать і наші мольби будуть вислухані, а тим часом поручаємо вам усім, Браття й Сестри, щоб ви попри святі молитви слідкували пильно за вказівками, відозвами й проханнями Високопреподобного Отця Постулятора тієї справи й намагались з ним співпрацювати й помагати йому вашими свідченнями, призбиранням численних письм і поширюванням знання про праведне життя Слуги Божого Митрополита Андрея, зокрема про його велетенські апостольські подвиги для приверненння церковної єдности не тільки серед нашого українського народу, але на цілому Сході.

3. Сумна доля нашої Церкви на українських землях.

Упродовж наших нарад у Вічному Римі наші думки й наші серця нераз звертались до наших прадідних українських земель, що їх ви, Браття й Сестри, чи ваші батьки, по волі чи неволі, покинули. Неприявність між нами наших католицьких Владик з католицьких земель нашої Батьківщини була й остається для нас причиною глибокого смутку й тяжкої журби за долю осиротілих їхніх епархій, за долю української

(Закінчення на стор. 3-ій)

В ВЕЧІРНІМ ПОЛІ...

(Із циклу „Зопорожці")

В вечірнім полі
тануть лебеді,
Палають листом
кленя молоді.
Куриться пил,
відходять в даль віків
Дороги стріч
і дзвін важких підків.

Богдан тут бився,
Остряниця жив
І Кривоніс
тут шаблю положив...
Їх спогадай
крізь вибухи і січі
На довгі дні,
на многії літа,
Як землю коні
били з копита,
Зоря походів
падала у вічі.

В вечірнім полі
тануть лебеді...

АНДРІЙ МАЛИШКО

Іван Смолій

У ЗЕЛЕНОМУ ПІДГІР'І

(Повість)

(35)

Дівчина вицідила рештки з відра. Присунула на розжарену плиту. Так що ж далі? Хліба нема зовсім. Ось чай на дні пуделочка. А цукру нема .Рештку зужили, приймаючи Нахімова недавно. Треба йти в темну спальню, може пощастить найти в кишенях одягу Рози. Тільки ж я їй йти туди, у темну кімнату? Він може піти за нею.

— Води мало, Федоре! — промовила вона тихо.

— Води? О, то кажіть! Вже ви для мене води носити не будете. Моя жона не буде носити води, — додав він багатозначно ,врадуваний своєю хитрою заввагою. — Воду то має носити хлоп, то не для жінки робота. То тільки на селі велять жінкам носити воду.

Тут він вибіг по-молодецьки, подзвенькуючи відром, наче забавкою.

Тепер можна їй піти в спальню. Дівчина побігла швидко поміж ліжка. Ось шафа. Одяг. Це Полини сукня, ця теж. А ось халат Рози. У кишені якийсь дріб'язок. Цукерки. Ось сукня. Нічого...

Скрип дверей. Федьо вже вернувся з водою. Дзенькнуло глухо відро. А в неї нічого нема. Може під подушкою цукор? Ховала ж Роза інколи під подушку.

Зіна сапурила руку під подушку. Є! Три, чотири, п'ять шісток. Вона згорнула їх у жменю й збиралася вийти, коли в дверях спальні зарисувалася сутула, ведмедювата постать. Здалека чути було [illegible] Федя. Мабуть з того, що поспішав, щоб показати, як легко йому носити воду, і як його жона буде за ним панувати. І охляпався в темноті, наливаючи. І дощу налилося за комір. А як зайшов у кухню і знову Зіни не застав, ще дужче йому дух захопило. О, перше, як по дрова ходив, її не було. У спальню ходила, потім вийшла змінена якась, якби сама себе встидалася. І тепер знову у спальні. Може розстелила вже ліжко, може жде його, а він, дурень, не догадується. О, дійсно стоїть між ліжками. Хоч темнувато, а він усе видить.

— А ви тут, Зіно? — прошепотів, змагаючись висловити свою ніжність і придушити пристрасть, що спалахнула у всьому тілі.

Дівчина метнулася від ліжок, пішла просто до дверей, але ведмедювата постать не відступала, щоб дати їй дорогу.

— Зіно! — кліщуваті руки Федя простяглися до неї, а вона відступала повільно, щоб оминути їх доторку.

— Що вам, Федоре? — холодно промовила вона.

Власний голос підбадьорив її, і вона заговорила ще суворіше. Хіба кричати? Зараз кричатиме. Може хто почує.

— Федоре! Що ви? Куди ви йдете?

А далі йти вже не було куди. Стіна. Ліжка. Федьо зупинився, сопучи. Голос дівчини не кликав, не приманював, а охолоджував, відштовхував. І вся вона, хоч близько нього, відсовувалась від нього, наче хотіла ввійти в стіну. Як у тій грі, застукана в кутку, чатувала, щоб прослезнутись і втекти. Битиметься з ним? В обличчя вдарить, коли посміє. Ні, він не посміє! Але який він страшний. Хіба він розуміє, що він діє? Хіба крикне, що скаже Аксакову? Може спам'ятається. Може злякається того.

Федьо знесилів. Хоча була так близько, а не торкнув її.

— Ба, а що ви тут робите? — запитав, і тепер по його голосі чути було, який він збуджений. Його руки опали в непевності, і в ту мить дівчина прохвзнулася боком попри нього в двері.

— Ах, Федоре, які ви чудні! — промовила вона тепер, перевівши дух. — Я ходила по цукор, що Роза ховає під подушку. Ось дивіться. Я зараз чаю наллю.

У кухні відрадніше. І Федьо не пішов за нею. Підкрутила лямпу, щоб видніше стало. Налила чаю в чашки. Все готове. А Федьо не йде... Що він там робить? Ні поруху. Тихо, наче там нікого й не було.

Вона надслухувала довгу хвилину і вагалася, що робити. Збожеволів? Чекає на неї?

— Федоре! — крикнула вона. — Готове вже. Ну, та де ж це ви?

Федьо присів на ліжку й курив, курив. Вогник папіроски загорявся і пригасав у півтемній спальні. Пристрасть клубилася димовими спалахами й розвівалася, пригасала, попеліла...

І ніяк не хотілося виходити на світло. Щось, гейби сором, зродилося в душі. Справді стидно! Таке вона про нього подумає. Ще подумає, що він, як той парубок з села. Делікатности не знає. Але вгамувався. Не рушив її. Але то вечір має!

Федьо гладив рукою м'яку подушку, водив пальцями по накривалі, колихнувся навіть злегка. Свідомість, що він сидить на ліжку, де спить його красна панна, наповнила його серце несказаною гордістю. І видалося йому, що недалеко вже він від мети. А ліжко панське, ще по давньому вчителеві лишилося, як той утік торік з родиною. Отут приляг ти б. Такого їм треба. Ще лише в Макара такі.

— Та ходіть, Федоре, — кричала дівчина ,стривожена мовчанкою свого гостя.

— Та йду вже, йду, — Федьо виходив на світло, прижмурюючи очі.

— Ба, та нащо вам мене? — питав він добродушно, навіть жартуючи.

— Ось чай. Я й охолодила його трішки. Пиймо.

ЛИСТОПАД — МІСЯЦЬ УКРАЇНСЬКИХ ІНВАЛІДІВ ВИЗВОЛЬНИХ ЗМАГАНЬ. ОПІКА І ДОПОМОГА ЦИМ ІНВАЛІДАМ — СПРАВА НАШОЇ ЧЕСТИ І ПОВИННОСТИ!

ПОЖЕРТВИ ВИСИЛАТИ:
UKRAINIAN WAR VETERANS — 866 N. 7th Street — PHILADELPHIA 23, Pa.

ПАСТИРСЬКЕ ПОСЛАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ВЛАДИК

(Продовження зі стор. 2-ої)

католицької Церкви, що присуджена на мовчанку й на жорстоке переслідування від безбожницького уряду, а вкінці за долю тих мільйонів душ наших Братів і Сестер, що, позбавлені всякої духовної опіки й потіхи, страдають у неволі під тяжким безбожницьким ярмом. Яка ж сумна доля зустріла нашу українську молодь в Рідному Краю, примусово виховувану в безбожництві й у ненависті до всього, що святе, Боже.

Святий Євангелист Матей (2, 16—18), оповідаючи про Іродову різню дітей у Вифлеємі й околиці, каже, що тоді сповнилося пророцтво Єремії пророка, який передсказав ту різню такими словами: „Голос було чути..., плач і голосне ридання; Рахиля плаче за своїми дітьми і не дала потішитися, бо їх немає". Якже ж там у Рідному Краю плачуть і ридають батьки й матері, коли на їхніх очах безбожний московсько-большевицький уряд вбиває вже не тіла їхніх дітей, але душі їх, виховуючи їх у бунті проти Божих і церковних заповідей на відвертих і завзятих ворогів Христа й Церкви святої! А як тяжко кроваляться серця наших Преосвященних Владик, що остались ще живі, але в неволі і позбавлені всяких прав її змоги рятувати повірені їм душі. Співчуваючи цілим серцем з нашими Братами і Сестрами в Рідному Краю, а зокрема з нашими геройськими Владиками у їхній тяжкій недолі, ми благаємо помочі з неба, щоб Милосердний Господь зглянувся на їхні страдання і прискішив кінець їхній неволі. І вас усіх, Браття й Сестри у вільному світі взиваємо до гарячих постійних молитов за нашу переслідувану Церкву.

4. Звернення нашої просьби до культурного світу.

При цьому вважаємо за наш обов'язок з оцього святого міста Риму ще раз — так, як ми це вчинили в нашому спільному Пастирському Посланні з нагоди святкувань Ювілею 1000-річчя християнства в Україні (в місяці серпні 1955 р.) — піднести наш голос перед цілим культурним світом в обороні переслідуваної нашої Церкви й нашого народу й запротестувати найторжественніше проти того всього лиха, що його заподіяв ворог на наших рідних землях. Ми найгостріше осуджуємо те все, що там діється на шкоду св. Церкви й народу нашого. Ми просимо оцим письмом, щоб усі чинники — церковні й політичні — культурного світу взяли до уваги й до серця справу українського народу й його Церкви святої, бо те все, що там діється, є противне Божим і культурним людським законам про права й гідність людини, про свободу совісти й релігійного Богопочитання. Тих усіх, що мають спромогу й засоби, просимо, щоб допомогли нам у наших змаганнях за привернення українському народові Божих і людських прав до свободи, а передусім до свободи совісти, бо такої свободи він позбавлений несправедливо й насильно так, що „назіть молитись ворог не дасть".

5. Наше католицьке віровизнання незмінне, а наше прив'язання до Апостольського Римського Престолу непохитне.

Ми Церковні Єрархи української пастви в розсіянні сущої, маємо право й обов'язок ще раз і ще раз заявити перед Богом і перед світом, що самозванче проголошення розриву з св. Апостольським Престолом, доконане в 1946 році в Західній, чи згодом і в Карпатській Україні, малою групою заляканих, примушених, чи обманених одиниць, без участи правних Пастирів, що їх запроторено до в'язниць, чи на заслання, не має ніякої правної сили. Усім вірним Українцям у Батьківщині, чи в розсіянні сущим, пригадуємо й стверджуємо, що Берестейське й Ужгородське замирення нашої української Церкви з Апостольським Престолом остається далі в повній силі без уваги на всі злонамірені ворожі насильства й без уваги на всі заяви обманених чи хитких одиниць, що приєднались до проголошеного розриву. Кожного, хто був хрещений в українській католицькій Церкві, зобов'язує, як і колись, католицьке-вселенське віровизнання і правосуддя, що його Первоєрархом є видимий Голова Церкви, Наслідник св. Петра, Римський Архиєрей як Христовий Намісник на землі. В тому переконанні ми, ваші Пастирі, дня 15. жовтня ц. р., під час служення нашої торжественної Архиєрейської Божественної Літургії у Храмі при Престолі св. Апостола Петра, в нашому імені та в імені українського католицького народу відновили нашу католицьку ісповідь віри так, як колись її зложили в тому самому храмі світлі Попередники Преосвященні Єпископи Іпатій Потій і Кирило Терлецький, а опісля її повторила наша Церковна Єрархія під час собору в Берестю, а згодом також Єрархія й Духовенство Карпатської України. Це зробили ми в повній свідомості ваги того вчинку і в повній свободі нашої совісти й це передаємо до відома всіх наших Братів і Сестер у Батьківщині, чи в розсіянні живучих по різних краях світу. Як колись св. Апостол Павло писав у листі до своїх любих Филипян (4, 1), так і ми Його таки словами відзиваємося до вас: „Отож наші браття улюблені, що за вами так сильно тужимо, радосте наша й вінче наш — так стійте (непохитно) в Господі, улюблені".

6. Наші благання про церковну єдність.

Під час наших торжественних Богослужб, відслужених при гробі св. Апостола Петра в Його престольному Храмі в усіх святих намірених Святішого Отця, ми благали й Бога милосердя для нашої переслідуваної Церкви, для наших Преосвященніших Владик, що остались ще живі, для наших священиків, ченців і черниць, і для всіх вірних, щоб вони щасливо перетривали у вірності Христові в тих тяжких, лукавих часах. З особливою ревністю благали ми Милосердного Бога нашою літургічною молитвою „о соєдиненії всіх", а наші уми й серця з особливою любов'ю звертались до тих наших Братів, що хоч разом з нами вірують в Ісуса Христа, Божественного нашого Спасителя, то, на жаль, не сходяться з нами в молитовному об'єднанні в одній, святій, соборній, вселенській, апостольській Церкві. Ми гаряче благали Милосердного Бога, щоб наші нез'єдинені з нами в вірі Брати й Сестри вкінці забажали щирим бажанням тієї церковної єдности і схотіли зайняти належну поставу до заповідженого Вселенського Собору, що до нього приготовляється нині цілий християнський світ і сподівається від нього так дуже бажаної обнови в вірі і в християнській праведності. Прикро нам це ствердити в цьому місці, що, коли від різних християнських груп, необ'єднаних із святим Апостольським Престолом в Римі, піднеслися поважні голоси з привітанням і з неукриваною прихильністю для ідеї нового Вселенського Собору, що його тільки один Римський Архиєрей має змогу скликати і має беззастережне право ним проводити, то від наших нез'єдинених Братів не було чути ні одного поважного голосу прихильности, а натомість на сторінках некатолицьких українських часописів повторюються заялозені заміти проти всяких спроб Папи Римського привернути церковну єдність. Поширюється думка, бодай тут у вільному світі, поза межами нашої Батьківщини, що наші нез'єдинені з нами у вірі Брати й Сестри ані не бажають собі того щастя, щоб могли разом з нами „воздвигнути руці свої во святая й благословити Господа" в одному спільному молитовному здвизі.

Тож на гробі св. Верховного Апостола Петра в Римі ми дуже благали Милосердного Ісуса, щоб Своєю всемогутньою ласкою змінив ті неприхильні їхні почування та й щоб вони забажали церковної єдности з нами і з цілою Вселенською Церквою, щоб вони не були іншими від нас, тобто такими, що про них сказав Христос: „Також маю Я інших овець, що вони не є з цього стада, й ті маю привести, і вони почують Мій голос, і буде одно стадо й один пастир" (Ів. 10, 16). Вони вправді є вірними Христовими, коли Христос каже: „Також маю Я інших овець", але вони не належать до того одного стада, що його так дуже бажав собі Ісус Христос. Але напевно прийде час, що вони почують голос Христа і тоді буде одно стадо й один пастир. А покищо треба — нам усім усильно молитись, щоб Божа благодать привернула їх до того Христового стада, що ним є Вселенська Церква. (Див.: Послання Митрополита Андрея з 23. січня 1942 р.).

Скріплені тою солодкою надією й молитовною потіхою на гробі св. Петра, ми з цього святого міста Риму простягаємо наші руки до наших Братів у Христі з довір'ям у добру їхню волю, щоб вкінці ми могли в єдності віри й молитви обняти друг друга й виблагати в Бога ласку, щоб Христовий заповіт про одно стадо й одного пастиря сповнився в нашому обездоленому народі.

7. Простягаємо руки до наших православних братів і владик.

Йдучи слідами нашого великого Подвижника церковної єдности — Слуги Божого Митрополита Андрея, простягаємо й ми наші руки до наших православних Братів-Владик — і просимо їх в Ім'я Христове, щоб для добра нашої Церкви вони разом з нами стали перед близьким уже Вселенським Собором з покірним проханням об'єднати нас в одному Київському Патріярхаті українського народу, в злуці з св. Апостольським Престолом у Римі.

Ми свідомі того, що це була б велика ласка Божа для нас і ту ласку треба собі виблагати в Бога. Але ми також свідомі, що для підготови тієї справи треба щиросердечної співпраці й готовости нас усіх відкинути всі земські перешкоди, що заваджають тій співпраці. А хоч впродовж нашого вікового роздору й історичного розвитку під впливом передусім політичних обставин натворилось багато перешкод на шляху до нашого зближення й об'єднання у вірі, і то навіть у таких питаннях, де немає між нами ніякої різниці, тільки тонкости висловів і понять зложились на довготривале непорозуміння (порівняй: Митрополит Андрей: „Ментальність Сходу й Заходу", Orient. Christ. VI, 1941, 86—89 стор.) — то ми віримо, що любов до Христа й до нашого українського народу, спільна для нас усіх, поможе нам побороти ті всі перешкоди й труднощі. Знаючи на основі історичних документів, що найтяжчою причиною створення й утривалення роздору в Церкві, а зокрема серед нас Українців, були людські немочі й пристрасті, ми не могли б почуватися спокійними в совісті, якщо ми, в повному християнському смиренню в ту історичну хвилю, в якій живемо, не вчинили б того всього, що потрібне для релігійного й церковного замирення в нашому народі, що за нього передусім ми, Церковні Єрархи, несемо відповідальність перед Богом і перед історією. Між нами, Українцями християнами, є далеко більше того, що нас об'єднує, як того, що нас роз'єднює. Наша християнська віра не повинна дозволити нам попадати в зневіру щодо нашого об'єднання, ані не зільно вважати приреченим наш віроісповідний двоподіл, бо ж Христос виразно каже в св. Євангелії (Ів. 10, 16), що „буде одно стадо й один пастир", і ми не сміємо сумніватись з слова Божественного Спасителя. Те пророцтво повинно сповнитись не аж колись у далекому майбутньому, але повинно здійснитись за життя кожного покоління, що читає Христову Євангелію й живе згідно з Христовими заповітами. Якщо справді витворилась деяка пропасть між нами, то Божа благодать і взаємна християнська любов може засипати ту пропасть так, що й сліду по ній не стане. Усі справи організаційні, правні й обрядові, що дорогі однаково католикам і православним Українцям, як у минулому, так і в сучасному, напевно дадуться полагодити підходом у взаємній християнській любові і спільними зусиллями так, як це діється між братами одної, хоч і як великої родини.

8. Візвання вірних.

У тій справі звертаємося й до наших вірних Братів і Сестер і взиваємо їх, щоб попри свої гарячі молитви за нашу церковно-релігійну єдність доложити всіх зусиль на різних ділянках нашого збірного життя для створення серед віруючих Українців тривких основ під „Божий мир", що дав би нам усім розположення до кращого взаємного зрозуміння, взаємної пошани і взаємної любови. Того Божого миру бажав св. Павло своїм любим Филипянам (4, 7), кажучи: „А мир Божий, що перевищає всяке поняття, хай береже ваші серця і ваші думки у Христі Ісусі", а при цьому ще й упімнув їх словами: „Браття, що тільки є правдиве, що тільки чесне, що тільки праведне, що тільки святе, що тільки любе, що тільки гідне похвали, чи яка чеснота, чи яка похвала — про це думайте" (Фил. 4, 8). Живемо в виїмкових часах нашої історії, коли вирішується доля нашого українського народу може й на цілі віки. Треба бути готовим принести й найбільшу жертву зі своїх особистих справ для спасення загалу. Не знаємо ні дня, ні години, коли сподобається Божому Милосердю дати нам ласку церковно-релігійного об'єднання, та й чи та ласка застане нас підготованими, щоб її прийняти. Тож знову на місці буде упімнення св. Павла до Филипян (2, 12): „Возлюблені,.. виконуйте зі страхом і трепетом ваше спасення". Може саме в наші теперішні часи, тяжкі страдання нашого народу виєднали нам ту побажану Божу благодать церковно-релігійної єдности. Може саме тепер Милосердний Ісус говорить до нас словами Откровення (3, 20): „Ось стою під дверима і стукаю: коли хто почує Мій голос і відчинить двері, Я до нього ввійду й буду з ним вечеряти, а він зі Мною". Може заповіджений Вселенський Собор буде стуком переходячого попри нас Ісуса.

9. Один з наявних наслідків страдання нашої Церкви — наша мала Мала Семінарія в Римі.

Що страдання й кров наших мучеників і ісповідників св. віри на рідних землях не пішли на марне, а заважили перед Престолом Всевишнього, на те мали ми в останніх повоєнних часах багато доказів у зростанні і розквіті нашої української католицької Церкви у різних краях нашого поселення, чи нашої скитальщини. А під час нашої останньої Єпископської Конференції в Римі ми мали щастя пережити ще один наочний доказ Милостивого Провидіння, а саме, коли дня 14. жовтня ц. р. ми поблагословили й віддали під могутній Покров Пресвятої Богородиці новозбудований величний будинок нашої Папської Малої Семінарії ім. св. Йосафата в Римі. Це попри величну Папську Велику Семінарію ім. св. Йосафата в Римі новий найцінніший дар св. Апостольського Престолу для нашої Церкви, це немов запорука нашої віри й надії на обнову й новий розквіт нашої Церкви в світі. Це вже п'ята велика установа нашої Церкви в Римі, а при цьому вона між ними всіма таки символічна, бо в ній виростає й виховується квіт нашої молоді, квіт мучеництва нашої Церкви. Величезним коштом св. Апостольського Престолу здвигнено ту величну будову з приміщенням для 120 українських юнаків, що під проводом наших таки українських Отців Салезіян св. Івана Боско, також коштами Святішого Отця будуть тут кінчати середню школу й виховуватись як найліпші кандидати до священства, щоб у своєму часі перейти до Великої нашої Духовної Семінарії в Римі для завершення богословських студій і прийняти Святу Тайну Священства.

Вістку про цей новий знаменитий дар Святішого Отця для нашої Церкви напевно з найбільшою радістю прийняли ви всі, Браття й Сестри, а серця ваші наповнились почуваннями глибокої вдячности для св. Апостольського Престолу. Маємо надію, що ця радісна вістка дістанеться колись і до наших Преосвященніших Владик, що остались ще живі поза т. зв. залізною заслоною, та й до наших добрих священиків, ченців і черниць і вони будуть раділи, що їх мучеництво й їхня жертва не пішли на марне, бо в їхні сліди вступають нові надійні сили, наша молодь, що є запорукою кращого майбутнього. Зокрема радіють тою вісткою наші українські збігці й поселенці по тих краях, де немає для них забезпеченої достатньої духової опіки в своєму обряді через брак наших священиків, бо сподіваються, що доріст священичих покликань заповнить ті великі прогалини серед рядів нашого Духовенства, що має перед собою таке велике жниво на Христовій ниві, а нових робітників на те жниво дотепер у нас прибувало дуже мало. А вже особливою радістю радіємо ми, Пастирі ваші, Браття й Сестри, з довершеного благословення нашої Малої Семінарії в Римі, того нового розсадника духовних покликань у нашому народі в розсіянні сущому, бо здаємо собі докладно справу з тих усіх потреб нашої Церкви поза межами нашої Батьківщини, а не забуваємо також про величезну майбутню потребу нашого Духовенства і у звільненій Батьківщині для відродження віри й Церкви на руїнах царства сатани.

10. Покищо наша радість з журбою обнялась.

Наша радість велика, бо не сумніваємося, що з Малої Семінарії вийдуть колись цілі ряди ідейних і жертвенних юнаків, утверджених у священичому покликанню, і заповнять наші простори Духовні Семінарії, щоб приготуватись до прийняття Святої Тайни Священства, і стануть колись як добрі й ревні священики до праці в Христовому Винограднику. Але при цьому наша безмежна журба за теперішні, наглі потреби нашої Церкви у вільному світі, щоб забезпечити належну духовну опіку нашим вірним у своєму обряді у різних краях світу, приневолює нас, Пастирів ваших, висловити наш тяжкий біль через брак тривких і непохитних священичих і взагалі духовних покликань. Коли Апостольський Престіл чинить усе, що можливе, щоб зберегти нашу українську католицьку Церкву в країнах нашого поселення, через створення нових Митрополій, Епархій і Апостольських Екзархів, то серед нашого народу не видно ще такого зрозуміння, що те все може остатись без успіху, якщо не будемо мати достатнього числа нашого Духовенства для духовної обслуги наших вірних, що на них чигають великі небезпеки від різної сектантської пропаганди, чи таки просто безбожництва. Без душпастирського Духовенства пропаде з часом і духовна пастева, тобто наші вірні, а тоді хоч би й найчисленніша Церковна Єрархія останеться тільки групою одиниць із добрими намірами, але неспроможних виконати ті широкі і великі завдання, що їх має наша Церква в світі, а саме бути тим помостом для наближення й взаємного пізнання Сходу з Заходом.

11. Потреба духовних покликань.

Ми не сумніваємося, що Милосердний Господь кличе багатьох із наших юнаків, щоб схотіли посвятитись на службу Христові і святій Церкві, та, на жаль, мусимо ствердити, що тих ідейних і жертвенних юнаків у нас у повоєнних часах стає щораз менше. Жаль стискає наші серця на думку, що в серця нашої української молоді обох статей всякає щораз глибше й глибше, може й несвідомо, матеріялістичний світогляд, що каже шукати в життю тільки забезпеки, вигоди й розкоші, а закриває очі перед високими ідеалами вірного наслідування Христа, що вимагає від усіх деякої жертви й посвяти. В тому місці випадало б відізватись до нашої молоді так, як відзивався св. Павло до своїх Филипян (3, 17—19):: „Браття, будьте до мене подібні і дивіться на тих, що поступають за зразком що його маєте в нас. Бо багато тих, що про них я вам говорив, а нині зі сльозами в очах говорю, що вони поступають так, як вороги хреста Христового. Їх кінець — загибіль, їх бог — черево, а їх слава в соромі. Вони думають про земські речі".

Прикро це ствердити, що коли в деяких католицьких народів стільки молоді йде за духовним покликанням, що, попри обслугу духовних потреб у себе вдома, багато ще й посвячуються місійній праці серед поганських народів, то серед нашої молоді так мало йде за духовним покликанням, що не вспіваємо обслужити наші власні духовні потреби. Це безсумнівний доказ духовного нашого занепаду, отже вважаємо за обов'язок нашої совісти звернути на те вашу увагу, Браття й Сестри, і візвати вас, щоб ви всі цікавились потребами Церкви.

Ваше зацікавлення покажіть передусім вашою молитвою за потреби святих покликань. Колись Ісус Христос за Свого земського життя також бачив Своїм Божим оком ту потребу і зі смутком відізвався до Апостолів: „Жниво справді велике, та робітників мало" (Мат. 9, 37-38). Господь Бог напевно кличе тих робітників, дає духові покликання на священиків, ченців і черниць, аби ми нашими молитвами виблагаймо для тих покликаних, щоб були й вибранцями, щоб не вагались піти за покликанням, щоб витривали в ньому та й щоб колись трудились із посвятою на Господній ниві, проповідали Святу Євангелію та й поширювали Христове Царство в людських душах. Це правда, що Христос взивав до молитви за святі покликання передусім Апостолів, отже виглядало б, що в першій мірі мають молитись за те священики. Але немає сумніву, що той обов'язок молитви тяжить також на всіх вірних, а священики попри молитву мають ще й обов'язок притягати молоді серця до святого покликання своїм найкращим, примірним, святим, життям, бо до них передовсім відноситься Христові слова, звернені до Апостолів: „Ви сіль землі.,. Ви світло для світу... Так нехай світить ваше світло перед людьми, щоб бачили ваші добрі діла та й прославляли Отця вашого, що на небі" (Мат. 5, 13-16).

Тож молімся, Браття і Сестри, а попри молитву намагаймося в нашому родинному й у суспільному життю створювати такий настрій, що був би сприятливий для плекання духовних покликань із повною пошаною й повагою для духовного стану.

А вас, любі українські юнаки, взиваємо, щоб ви, відчуваючи Боже покликання, не вагались віддати ваші таланти на службу високим християнським ідеалам із повним довір'ям до Божої помочі. Свята Церква чекає вас, як зміни нас, Пастирів ваших; наші Духовні Семінарії Малі й Великі стоять отвором для вас; не допустіть, щоб вони світили пусткою, бо вони для вас і ваші; отже нехай у них живе молоде життя, надія нашого відродження — після страшної трагедії, що її тепер переживає ціле людство.

12. Наша незабутня зустріч із Святішим Отцем.

Крім згаданих угорі справ, ми, ваші Пастирі, розглянули на нашій Конференції в Римі ще багато інших спільних справ, важних для обнови нашого церковно-релігійного життя й для кращого розвитку нашої культури, згідно з нашими прадідніми традиціями. Знаємо, що багато наших вірних супроводили наші наради своїми святими молитвами і ми відчували наочну Божу поміч у наших задумах для нашого, Браття й Сестри, духовного добра. Ми мали змогу виложити св. Апостольському Престолові наші потреби й побажання і ми певні, що, як завжди в історії нашої Церкви, ми знайшли найбільше зрозуміння й допомогу для наших потреб. Ми свідомі того, що наші справи — це тільки частина журби Апостольського Престолу про потреби цілої Вселенської Христової Церкви, та й що Апостольський Престіл глядить на наші побажання не тільки з нашої точки зору, але також із погляду на цілість справ Вселенської Церкви. Ми щасливі, що можемо запевнити вас усіх, Браття й Сестри, що від св. Апостольського Престолу, а зокрема від теперішнього Вселенського Архиєрея Святішого Отця Папи Івана XXIII, ми можемо очікувати тільки нових виявів правдивої, батьківської любови, прихильности й оборони для всіх наших змагань у всіх справах нашої Церкви й народу.

Найщасливішим завершенням наших нарад у Римі була незабутня наша зустріч із Святішим Отцем на подвійному послуханні в п'ятницю, дня 16. жовтня ц. р., наперед на послуханні, уділеному для нас, Архиєреїв, учасників Єпископської Конференції, а опісля на спільному торжественному послуханні, уділеному для цілої української громади в Римі та численних українських паломників, і з участю славного Візантійського Хору з Голляндії. Ми мали нагоду заявити Святішому Отцеві, як Верховному Пастиреві Вселенської Церкви, нашу синівську любов і непохитну вірність та послух не тільки в нашому імені, але й у вашому імені, Браття й Сестри, та й в імені наших Братів і Сестер, що страдають за віру й за любов до всього, що рідне. Святіший Отець прийняв нашу заяву з найбільшим вдоволенням і висловив Свої найсердечніші співчуття у злиднях і переслідуваннях наших Братів, а запевнюючи про постійну пам'ять у Своїх молитвах про особливе Боже благословення для нас усіх і для цілого українського народу, вділив нам усім із цілого серця Своє батьківське Апостольське Благословення.

Оцим нашим спільним Пастирським Письмом передаємо вам, Браття й Сестри, те Апостольське Благословення Святішого Отця і додаємо ще й наше Архиєрейське благословення для вас усіх на запоруку найбагатішого Божого благословення, що його ми благали в Бога для вас усіх і для кожного зокрема. На гробах святих Апостолів і перших християнських мучеників ми благали, щоб Милостивий Господь „виповнив усі ваші бажання по Своєму багатству в славі, в Христі Ісусі" (Фил. 4, 19), щоб у серцях цілого українського народу воцарились мир і братолюбіє, одність думки й чину, а при цьому й дух жертви й посвяти для поширення і закріплення Христового Царства в цілій нашій спільноті на всіх ділянках нашого життя.

Благодать Господа нашого Ісуса Христа, любов Бога й Отця і причастя Святоог Духа нехай буде з усіма вами. Амінь.

Дано в Римі, дня 16. жовтня Р. Б. 1959.

† КОНСТАНТИН, АЄп.-Митрополит
† МАКСИМ, АЄп.-Митрополит
† ІВАН, АЄп., Апост. Візитатор
† АМВРОЗ, Єп.
† НІЛЬ, Єп.
† ІСИДОР, Єп.
† АНДРЕЙ, Єп.
† ГАВРИЇЛ, Єп.
† ІВАН, Єп.
† ПЛАТОН, Єп.
† ЙОСИП ІІІ., Єп.
† ЙОСИФ М., Єп.

Уряд старається про уповноваження припинювати страйки

Вашингтон. — Департамент справедливости повідомляє, що він рекомендуватиме призидентові, щоб просив Конгрес про уповноваження не допустити до відновлення страйку в сталевій промисловості, коли б він після 80-денної судової заборони знову почався. Конгрес починає працю 6-го січня 1960, а судова заборона страйку сталеварів кінчається 27-го січня. Генеральний прокуратор Вільям П. Роджерс сказав на пресовій конференції, що в майбутньому вирішуванні страйкових проблем повинно мати голос і громадянство, це значить споживачі, бо страйк загрожує і їхні інтереси, а не тільки робітників і працедавців. Секретар праці Джеймс П. Мічелл сказав, що він має вже готові рекомендації Президентові на випадок того, якби не прийшло до порозуміння в сталевому промислі і загрожувало продовження страйку після 27-го січня. Фахівці виготовляють різні проєкти в цій справі, в якій останнє слово матиме Конгрес.

Генеральний прокуратор проти стейтового суду в Міссісіппі

Вашингтон. — Генеральний прокуратор Вільям П. Роджерс гостро виступив на пресовій конференції проти правосуддя в стейті Міссісіппі, де суд присяжних і досі не вирішив справи злінчування 23-річного негра Чарлза Паркера, якого 24-го квітня ц. р. банда білих викрала з тюрми, а 9 днів після того знайдено його труп в річці Перл із двома пострілами. Стейтовий суд не взяв до уваги докладного матеріялу, який йому доставило Федеральне Бюро Інвестигацій і в якому були докази злочину, і навіть не хотів переслухати свідків в цій справі. Суд присяжних не вирішував зовсім цієї справи. Генеральний прокуратор гадає, що треба зміни законів, бо федеральна влада не може толерувати того беззаконня, яке діється в тому стейті. Стейти говорять про свої права, але ж вони повинні нести і відповідальність за правопорядок в себе, бо інакше мусітиме діяти федеральний уряд.

Конгресова комісія сподівається зменшити прибуткові податки

Вашингтон. — Комісія Способів і Метод в Палаті Репрезентантів сподівається, що можна буде в найближчому фінансовому році 1960-1961 зменшити прибуткові податки. Ці передбачення виринули під час докладної дискусії про те, що треба б змінити федеральні податкові закони, а висловив їх сам голова цієї комісії Вілбур Д. Міллс. Але конгресмен Міллс сказав, що зменшити податки можна тільки тоді, коли б вдалося ухвалити таку податкову реформу, яка вможливила б збільшення прибутків державної скарбниці, бо поширила б базу тих прибутків, від яких треба платити податки. Та між тими, яких переслухувала ця комісія, є розходження в тому, як треба б зменшувати прибуткові податки. Дехто домагається скасувати ті привілеї, з яких користають деякі групи промисловців, бо воно є несправедливі з огляду на інших платників податків.

Модерна зброя вимагає постійного поготівля, — каже шеф штабу летунства

Вашингтон. — Шеф штабу летунства генерал Томас Д. Вайт промовляв на зборах парляментаристів із 14-ох на всіх 15 членів Північно-Атлантійського Порозуміння (НАТО) у Вашингтоні і сказав, що розвиток модерної зброї вимагає постійного збройного поготівля. Треба також, щоб оперативні з'єднання були менші і далеко від себе розміщені, щоб ворог не міг за одним махом мати великий успіх. Генерал Вайт сказав, що ті, які очолюють збройні сили своїх країн, мусять бути докладно обзнайомлені з найновішими винаходами і здобутками науки, та мусять дбати про якнайтіснішу співпрацю між всіми країнами, членами НАТО. Стан поготівля мусить бути гострий, як це буває під час дійсної війни в першій лінії фронту, бо тепер фронт є кожне місце на земній кулі. Конференції парляментаристів НАТО мають на цілі інформувати про спільні проблеми союзників, а рекомендації з конференції пересилається Раді НАТО.

● Губернатор Рокефеллер заявив на пресовій конференції, що він має „тверду надію", що слідство в справі місцевої управи в Ню Йорку виявить громадянству всі її недостачі, головним чином у фінансових справах. Слідство веде окрема стейтова комісія, яку називають „малою комісією Гувера", (Гуверова комісія досліджувала діла федеральних урядових агенцій у Вашингтоні).

БЕЗ ПОЛІТИКИ

● Метрополітальна опера в Ню Йорку 25-го листопада, в середу, виставляє відому оперету „Циганський барон", Штравса в англійській версії Моріса Веленсі під режисурою С. Річарда, 28-го листопада Колумбія Бродкестінг Систем надаватиме оперу Верді „Аїда". В п'ятому тижні Метрополітен виставлятиме такі опери: 23-го листопада — „Кармен", 24 — „Травіята", 25-го „Циганський барон", 26 — „Мадам Батерфляй", 27 — „Кавалерія рустикана" і 28 — „Аїда" та „Фігаро".

● Пані Айзенгавер, купуючи в крамниці в Огесті, Джорджія, жакет для своєї матері, заявила в розмові з продавцями, що Президент не повинен відбувати такої довгої подорожі по 11-ох країнах в грудні ц. р. „На мою думку, — сказала вона, — це забагато для нього". Президент виглядає дуже добре на знимці, зробленій в день 63-річчя з дня її народження.

● 13-річний Джерард Даггет на Стетен Айленді, Н. Й., побачивши, що Джеймс Гарднер ось-ось піде на дно, кинувся у воду, щоб його врятувати. Але він був заслабий, щоб витягнути дорослу людину, і напевно втопився б разом із Гарднером, якби саме тоді не надлетів гелікоптер, який врятував їх обидвох.

● Урядовець Герман Кац, який реєструє шлюби в Ню Йорку, запропонував підвищити оплату за шлюбні свідоцтва з двох долярів до трьох. Число шлюбів в Ню Йорку збільшується з кожним роком. В 1958 році видано в цьому місті 68,746 свідоцтв, а вреші Нюйоркського стейту — 55,837. З усіх стейтів ЗДА найбільше шлюбних свідоцтв видається в Ню Йорку, Каліфорнії та Іллиной.

ОГОЛОШЕННЯ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Місячні Збори 117 Від. „Запорозької Січі", відбудуться в суботу, 21-го листопада 1959 р., в год. 7-ій веч., в Народному Домі — 140 Друга Еве., в кімнаті ч. 36/III. Просимо всіх членів явитися точно. — С. Кучма, предс.; В. Калина, секр.

ПЛЕЙНФІЛД, Н. Дж. — Т-во ім. І. Франка, Від. 372, повідомляє, що Збори відбудуться в суботу, 21-го листопада 1959 р., в год. 8-ій веч., в Ігл Голл — 210 Черч вул. Просимо всіх членів прибути на час, бо є важливі справи до полагодження, між іншими, справа усталення дати та порядку Річних Зборів. — П. Шило, рек. секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, Па. — Т-во „Дністер", Відд. 430, повідомляє своїх членів, що побір вкладок за місяць листопад відбудеться в суботу, 21-го листопада 1959 р., в Укр. Клюбі — при 23-ій і Бравн вул., в год. від 7 до 9 веч. та в неділю, 22-го листопада 1959 р., в Укр. Клюбі — при 847 Н. Френклін вул. в год. від 11:30 до 1:30 по пол. Просимо прибути і вирівняти всі належности. — О. Вакай, секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. — Місячні Збори Б-ва св. Покрова, Відд. 217, відбудуться в неділю, 22-го листопада 1959 р., в церковній залі під ч. 305 Hudson Ave. Відкриття Зборів в год. 2-ій по полудні. Урядовці будуть збирати вкладки перед відкриттям Зборів. — В. Колданський, предс.; Ф. Голод, фін. секр.; В. Симонів, кас.; Р. Пристай, рек. секр.

ШИКАГО, Ілл. — Місячні Збори Б-ва Рожд. Пресв. Богородиці, Відд. 259, повідомляє, що Збори відбудуться в неділю, 22-го листопада 1959 р., в церковній залі при 4952 S. Paulina St., в год. 1-ій по пол. — П. Труськ, секр.

ПАТЕРСОН, Н. Дж. — Надзвичайні Збори Т-ва ім. Т. Шевченка, Відд. 64, відбудуться в суботу, 21-го листопада 1959 р., в год. 7:30 веч., у Вінярського. Просимо всіх прибути на Збори, бо будуть важливі справи. — І. Бурний, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, Па. — Місячні Збори членів Б-ва св. Юрія, 239 Відд., відбудуться в суботу, 21-го листопада 1959 р., в год. 8-ій веч. в Укр. Амер. Горожан при 847 N. Franklin. Порядок Зборів як звичайно. — д-р В. Галан, предс.; М. Ковальчук, секр.

АКРОН, Огайо. — Збори Б-ва Соші. Св. Духа, Відд. 295, відбудуться в неділю, 22-го листопада 1959 р., в год. 1:30 по пол. Побажаним є, щоб члени вирівняли свої залеглости за минулі місяці, бо урядники з членськими звяздів не будуть ходити по хатах. — М. Іваницук, пред., С. Мотрович, кас.; В. Пули, секретар.

Посмертна згадка

ІВАН КАРДАШ, довголітній член Т-ва ім. Маркіяна Шашкевича, Від. 94 УНСоюзу в Гемтремк, Міш., помер 30-го жовтня 1959 р. Покійний народився 15-го травня 1892 р. в селі Миколаївь, пов. Львів, Зах. Україна. Полишив у смутку сина Василя та дві дочки Вільму і Марійку. Похорон відбувся 2-го листопада 1959 з похор. заведення до Укр. Катол. Церкви, при участи родини та знайомих, на цвинтар Mt. Olivet. В. И П!

В. Крушельницький, секр.

РОЗШУКИ

ПОШУКУЮ
ПАВЛА ДОСКОЧА, брата Івана Доскоча, з Підгайча, Тернопіль, — який виїхав з табору Landshute, Germany до ЗДА в 1944 р.
Прошу писати на адресу:
MARIA DOSKOCH
1224 N. Cleaver Street
Chicago 22, Ill.

Увага! КЛІВЛЕНД! Увага!

ВІДОЗВА

УКРАЇНЦІ!

15-го жовтня 1959 р. в Мюнхені від скритовбивчої ворожої руки згинув СТЕПАН БАНДЕРА — безкомпромісовий, невтомний Провідник Української Національно-Визвольної Революції, за Самостійну Соборну Українську Державу.

Несплямлений Прапор Української Революції. Він, Великий Син Українського Народу, ніс до останньої хвилини свойого життя. За що ж саму Ідею згинули Його два брати, караються у сибірських таборах батько та решта родини.

Осиротілою лишилася Його дружина, яка несла великий тягар боротьби, як дружина Революціонера, на життя якого чигали безнастанно вороги українського народу.

Провідник осиротив також трос не малолітніх дітей без найменших засобів до життя, загрожених як і їхній Батько тими ж самими ворогами.

УКРАЇНЦІ!

За ініціативою групи українських громадян в Клівленді, в дні 31-го жовтня ц. р., були скликані Громадські Збори, які вибрали Громадський Комітет для зібрання фонду допомоги Родині сл. п. Степана Бандери.

УКРАЇНЦІ!

Докажім ділом, що ми у вільному світі працюємо для звільнення України від московсько-безбожницького комунізму. Даймо доказ, що ми вміємо оцінити жертвенну працю Великих людей, які у боротьбі за Українську Державу, за нас усіх віддали все, що тільки найдорожчого мали.

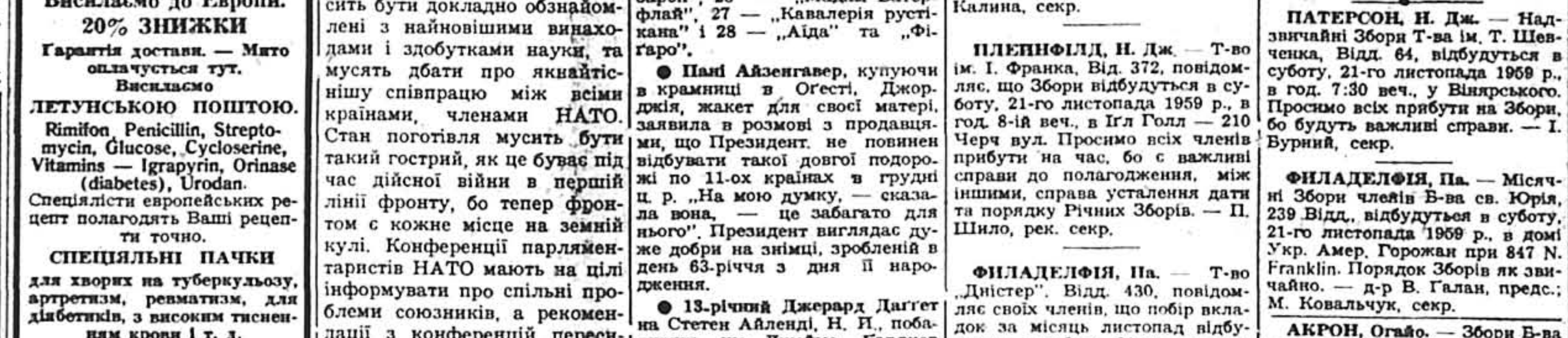
Створім негайно одноцяйнойе жертвенністю ВДОВИНО-СИРІТСЬКИЙ ФОНД. Покажім свою державницьку зрілість, покажім ворогові, що всі ми стоїмо в боротьбі за ту саму Ідею, за яку згинув Великий Український патріот — сл. п. Степан Бандера.

Створім живий пам'ятник для сл. п. Степана Бандери у формі фонду допомоги Його дружині і Його трьом малолітнім сиротам.

Жертвуйте щедро, коли до Вас зголоситься збірщики.

ГРОМАДСЬКИЙ КОМІТЕТ

ТАРЗАН, ч. 4363. До печери.

Сподіваючися перешкодити вбичим плянам Роя Брістера, Тарзан з мавпами погнався до смердючої печери Нвара. Численні тубільці вартували при вході, але були спаралізовані страхом, коли побачили це дике тріо!